

Arbejdsdirektoratet
j.nr. 06-22-0008
1. juni 2006
Y1/amt

UDKAST

Vejledning til bekendtgørelse om kommunernes pligt til varsling, vejledning m.v. af ægtefæller, hvis kontanthjælp kan bortfalde som følge af 300 timers reglen

I bekendtgørelse nr. xx af xx 2006 er fastsat regler om kommunernes pligt til varsling, vejledning m.v. af ægtefæller, hvis kontanthjælp kan bortfalde som følge af, at den såkaldte 300 timers regel, jf. § 13, stk. 8-14, og § 26, stk. 5-8, i lov om aktiv socialpolitik (lovbekendtgørelse nr. 1009 af 24. oktober 2005 som ændret ved lov nr. 239 af 27. marts 2006 og).

Område og begreber

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse for varsling, vejledning m.v. af ægtepar, der står foran at blive omfattet af reglerne i lovens § 13, stk. 8-14, og § 26, stk. 5-8, om bortfald af hjælpen til en ægtefælle, der anses for reelt hjemmegående, fordi den pågældende ikke opfylder lovens krav om ordinært og udstøttet arbejde inden for en periode.

Om selve 300 timers reglen henvises generelt til bemærkningerne til L89 Forslag til lov om ændring af bl.a. lov om aktiv socialpolitik, der kan ses på Folketingets hjemmeside www.ft.dk (under dokumenter, lovforslag fordelt på ministerområde, beskæftigelsesministeriet, af ministeren vedtagne), samt til Arbejdsdirektoratet orienteringsbrev til kommunerne nr. 03/06 af 23. marts 2006, der kan ses på direktoratets hjemmeside www.adir.dk.

Det er forudsat, at kommunen allerede i forbindelse med lovens ikrafttræden inddrager oplysning om de nye regler i den almindelige vejledning og information af ægtepar, der ansøger om eller modtager kontanthjælp, f.eks. ved samtalerne i det individuelle kontaktførløb. Samtidig bør kommunen informere om, at ægtefællerne vil modtage et varslingsbrev senest 6 måneder før, deres ret til kontanthjælp vil blive vurderet efter de nye regler, og at ingen ægtefæller kan miste retten til kontanthjælp efter de nye regler før tidligst pr. 1. april 2007, jf. overgangsbestemmelserne i lov nr. 239 af 27. marts 2006.

§ 2. Ved "overgangsdato" forstås i denne bekendtgørelse det tidspunkt, hvor et ægtepars ret til kontanthjælp fremover vil blive vurderet efter reglerne i lovens § 13, stk. 8-14, og § 26, stk. 5-8, dvs. det tidspunkt, hvor parret har modtaget hjælp i sammenlagt 2 år eller derover, og hvor hjælpen til begge ægtefæller beregnes efter lovens § 25, stk. 1, nr. 1 eller 2, stk. 2 eller stk. 3.

Overgangsdatoen kan tidligst være 1. april 2007, jf. overgangsbestemmelserne i lov nr. 239 af 27. marts 2006.

Når kommunen skal finde frem til de ægtepar, der fremover skal have vurderet deres ret til kontanthjælp efter det nye regelsæt i lovens § 13, stk. 8-14, og § 26, stk. 5-8, tages udgangspunkt i følgende:

- Parret skal på overgangsdatoen have modtaget hjælp efter aktivlovens § 11 (kontanthjælp, starthjælp eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats) i sammenlagt 2 år eller derover. Det er uden betydning, om begge eller kun den ene af ægtefællerne har modtaget hjælp, herunder om der kun er ydet supplerende hjælp. Der medregnes perioder med éngangshjælp, kontanthjælp, starthjælp, perioder, hvor en ægtefælle har deltaget i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, herunder løntilskudsjob, samt perioder, hvor hjælpen har været nedsat eller bortfaldet efter §§ 38 a – 41. Hjælpen skal være modtaget, mens ægteparret har været gift med hinanden.

Hvis ingen af ægtefællerne har modtaget nogen form for hjælp efter aktivlovens § 11 i en sammenhængende periode på 2 år, tælles forfra, jf. lovens § 13, stk. 10.

I de fleste tilfælde vil kommunen ved opslag i Forsørgelseshistorikken på Arbejdsmarkedsportalen kunne se, hvornår et ægtepar har modtaget hjælp efter lovens § 11 i sammenlagt 2 år eller derover. Tilsvarende vil kommunen kunne se, hvis ingen af ægtefællerne har modtaget nogen form for hjælp efter lovens § 11 i en sammenhængende periode på 2 år.

- Begge ægtefæller skal på overgangsdatoen være berettiget til hjælp efter § 11, og begge hjælp skal være beregnet på grundlag af satserne i aktivlovens § 25, stk. 1, nr. 1 eller 2, stk. 2 eller stk. 3 (voksensatserne). Dvs. at par, hvor én ægtefælle modtager starthjælp og den anden kontanthjælp, ikke er omfattet. Heller ikke par, hvor én modtager voksensats og den anden ungesats, er omfattet.

Det er uden betydning, om der aktuelt kun ydes supplerende hjælp, fordi én eller begge ægtefæller har indtægter, herunder indtægter fra et løntilskudsjob. Det afgørende er, at hjælpen beregnes på grundlag af reglen i lovens § 26, stk. 1, dvs. som summen af de beløb, hver af ægtefællerne er berettiget til, med fradrag af eventuelle indtægter osv.

Hvis kun den ene ægtefælle er berettiget til hjælp efter § 11, og den anden modtager en anden offentlig ydelse, f.eks. folkepension, førtidspension, SU eller efterløn, og der derfor kun beregnes hjælp til den ene ægtefælle, jf. lovens § 26, stk. 4, er parret ikke omfattet (kombinationsægtepar).

Når kommunen har fundet frem til de ægtepar, der fremover skal have deres ret til kontanthjælp vurderet efter det nye regelsæt, skal kommunen – for hver ægtefælle for sig - tage stilling til, om den pågældende aktuelt er undtaget fra kravet om ordinært og udstøttet arbejde inden for en periode efter undtagelsesbestemmelsen i lovens § 13, stk. 9, dvs. om ægtefællen har en så begrænset arbejdsevne, at han eller hun ikke kan opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked.

I bemærkningerne til L89 er det forudsat, at følgende ægtefæller er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i § 13, stk. 9:

- Ægtefæller, der ved kommunens helhedsvurdering af beskæftigelsespotentialet (matchvurdering) er placeret i matchkategori 5.
- Ægtefæller, der har så omfattende begrænsninger i arbejdsevnen, at kommunen har påbegyndt en vurdering af de pågældendes arbejdsevne med henblik på visitation til revalidering, fleksjob eller evt. førtidspension (arbejdsevneområdet).
- Ægtefæller, der modtager kontanthjælp under forrevalidering.
- Ægtefæller, der er visiteret til fleksjob, og som modtager kontanthjælp i venteperioden, indtil kommunen har skaffet dem et fleksjob.

§ 3. Ved ”bortfaldsdato” forstås i denne bekendtgørelse det tidspunkt, hvor hjælpen til en ægtefælle falder væk, fordi den pågældende ægtefælle ikke opfylder lovens krav om ordinært og ustøttet arbejde inden for en periode.

Når kommunen har fastlagt ægteparrets overgangsdato og har taget stilling til, om ægtefællerne hver især er omfattet af kravet om ordinært og ustøttet arbejde inden for en periode, skal kommunen – for hver ægtefælle - beregne bortfaldsdatoen, dvs. det tidspunkt, hvor den pågældende ægtefælle ikke længere opfylder kravet om antal arbejdstimer i ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 eller 24 kalendermåneder.

Bortfaldsdatoen kan tidligst være 1. april 2007, jf. ikrafttrædelsesbestemmelsen i § 3, stk. 5, i lov nr. 239 af 27. marts 2006.

Bortfaldsdatoen er altid den 1. i måneden efter, at betingelserne for at modtage hjælp ikke længere er opfyldt, jf. lovens § 26, stk. 7.

I perioden 1. april 2007 til og med 31. marts 2008 er arbejdskravet, at ægtefællen har haft mindst 150 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder jf. ikrafttrædelsesbestemmelsen i § 3, stk. 6, i lov nr. 239 af 27. marts 2006.

Fra og med 1. april 2008 er arbejdskravet, at ægtefællen har haft mindst 300 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 24 kalendermåneder.

De henholdsvis 12 og 24 kalendermåneder forlænges med perioder, hvor den pågældende ægtefælle ikke har kunnet arbejde på grund af sygdom, perioder med barsel osv., jf. lovens § 13, stk. 11.

Beregningen sker på baggrund af oplysninger i kommunens sag om ordinært og ustøttet arbejde og eventuelle forlængelsesgrunde for den enkelte ægtefælle.

Hvis der hverken er oplysning om det tilstrækkelige antal arbejdstimer i ordinært og ustøttet arbejde eller om forlængelsesgrunde, vil overgangsdato og bortfaldsdato være identiske.

Udsendelse af varslingsbrev, vejledning m.v.

§ 4. Senest 6 måneder før overgangsdatoen skal kommunen sende et varslingsbrev til hver af ægtefællerne, der redegør for reglerne i lovens § 13, stk. 8-14, og § 26, stk. 5-8, og de konsekvenser, det vil få for den pågældendes kontanthjælp, hvis vedkommende ikke opfylder lovens krav om ordinært og ustøttet arbejde inden for en periode.

Stk. 2. I varslingsbrevet skal kommunen angive den beregnede bortfaldsdato under forudsætning af, at der ikke sker ændringer i ægtefællens forhold. Beregningen baseres på de oplysninger, der på udsendelsestidspunktet ligger i kommunens sag om ordinært og ustøttet arbejde og om eventuelle forlængelsesgrunde, jf. lovens § 13, stk. 11. Er det ikke muligt at beregne en bortfaldsdato på udsendelsestidspunktet, f.eks. fordi ægtefællen for tiden er sygemeldt, skal kommunen, så snart det er muligt, foretage en beregning og skriftligt give ægtefællen oplysning om bortfaldsdatoen.

Stk. 3. I varslingsbrevet skal kommunen vejlede ægtefællen om mulighederne for at søge arbejde på Jobnet.dk eller i øvrigt på de måder, der er sædvanlige inden for de arbejdsområder, som det er relevant for den pågældende at søge arbejde inden for.

Stk. 4. Når ægtefæller under 25 år i forbindelse med graviditet og fødsel fremover skal have beregnet hjælpen efter § 25, stk. 2 eller stk. 3, anses fristen i stk. 1 for overholdt, hvis kommunen sender varslingsbrev, senest 14 dage efter, at den er blevet bekendt med graviditeten og den forestående fødsel.

Varslingsbrev sendes til ægtepar 6 måneder før, at deres ret til kontanthjælp vil blive vurderet efter reglerne i lovens § 13, stk. 8-14, og § 26, stk. 5-8, jf. bemærkningerne til § 2 ovenfor.

For ægtepar, hvor én eller begge ægtefæller modtager hjælp efter satserne i lovens § 25, stk. 3 og 4 (ungesatserne), betyder det, at der skal sendes varslingsbrev senest 6 måneder før overgang til voksensats, hvis parret på dette tidspunkt har modtaget hjælp i sammenlagt 2 år eller derover. I de situationer, hvor overgangen til voksensats skyldes graviditet og fødsel, anses fristen for overholdt, hvis kommunen sender varslingsbrev senest 14 dage efter, at den er blevet bekendt med graviditeten og den forestående fødsel.

Varslingsbrev udsendes til hver ægtefælle. Det gælder også i de situationer, hvor der evt. p.t. kun udbetales kontanthjælp til den ene ægtefælle, fordi den anden er i ordinært arbejde eller i et løntilskudsjob efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

I de situationer, hvor en ægtefælle for tiden er undtaget fra kravet om ordinært og ustøttet arbejde, jf. lovens § 13, stk. 9, anføres dette i varslingsbrevet. Ofte vil det netop være i disse situationer, at det ikke er muligt at beregne en bortfaldsdato. Her må kommunen således følge op med et nyt brev, hvis den pågældende senere bliver omfattet af 300 timers reglen, f.eks. fordi den pågældende rykker fra matchkategori 5 til 4, eller fordi et revalideringsforløb ophører.

Det samme kan gælde, hvis en ægtefælle på udsendelsestidspunktet er i ordinært arbejde eller sygemeldt på ubestemt tid.

§ 5. Når varslingsbrev er sendt, skal kommunen ved de efterfølgende samtaler i det individuelle kontaktføreløb følge op på brevet, herunder igen vejlede ægtefællen om reglerne, mulighederne for jobsøgning og om fornødent yde praktisk bistand til jobsøgningsaktiviteter.

Kommunen skal som led i sin sædvanlige vejledningsforpligtelse ved de efterfølgende kontaktsamtaler sikre sig, at ægtefællen/ægtefællerne har forstået konsekvenserne for deres kontanthjælp, hvis de ikke opfylder arbejdskravet.

Samtidig skal kommunen følge op på ægtefællens/ægtefællernes jobsøgning og vejlede om de forskellige jobsøgningskanaler (jobnet.dk, lokalaviser, personlig henvendelse til arbejdsgivere m.v.).

Kommunen bør endvidere vejlede ægtefællen/ægtefællerne om mulighederne for at opfylde arbejdskravet gennem selvstændig virksomhed, hvis det har et omfang, der kan sidestilles med lønarbejde i mindst 20 timer om ugen, jf. lovens § 13, stk. 14.

§ 6. Når den beregnede bortfaldsdato for en ægtefælle nærmer sig, skal kommunen undersøge, om der siden beregningen blev foretaget, er fremkommet oplysninger på kommunens sag om ordinært og udstøttet arbejde, eller om sygdom eller andet, der kan begrunde en udskydelse af bortfaldsdatoen, jf. lovens § 13, stk. 11. Er dette ikke tilfældet, skal kommunen senest 1 måned før bortfaldsdatoen meddele ægtefællen, at kommunen agter at træffe afgørelse om bortfald af hjælpen, idet ægtefællen i forbindelse med denne partshøring opfordres til at fremkomme med oplysninger om forhold, der efter reglerne ville kunne begrunde en udskydelse af bortfaldsdatoen, og som ikke fremgår af kommunens sag.

Stk. 2. Er der grundlag for en udskydelse af bortfaldsdatoen skal kommunen skriftligt orientere ægtefællen herom, og samtidig så vidt muligt oplyse den ny beregnede bortfaldsdato, jf. § 4, stk. 2.

I den løbende opfølgning på varslingsbrevet er det forudsat, at kommunen sammen med ægtefællen vurderer virkningerne af, at ægtefællen har arbejde, eller af andre forhold, som påvirker ægtefællens ret til kontanthjælp.

Det er dog først, når den tidligere udmeldte beregnede bortfaldsdato nærmer sig, at kommunen konkret skal tage stilling til, om arbejdskravet er opfyldt eller ej. Hvis kommunen på grundlag af de oplysninger, der ligger på kommunens sag, når frem til, at arbejdskravet ikke er opfyldt, skal kommunen senest 1 måned før den beregnede bortfaldsdato, meddele den pågældende ægtefælle, at kommunen agter at træffe afgørelse om bortfald af hjælpen med opfordring til, at ægtefællen fremkommer med eventuelt yderligere oplysninger i sagen (partshøring). Bliver resultatet, at kommunen træffer afgørelse om bortfald af kontanthjælpen, kan ægtefællen indbringe denne afgørelse for klageinstanserne efter de almindelige regler.

Er der grundlag for en udskydelse af bortfaldsdatoen, skal ægtefællen have skriftlig besked herom sammen med oplysning om den ny beregnede bortfaldsdato. Kan der på udsendelsestidspunktet ikke beregnes en ny bortfaldsdato, anvendes samme fremgangsmåde som ved udsendelse af varslingsbrev, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Hvis ingen af ægtefællerne opfylder lovens krav om ordinært og ustøttet arbejde inden for en periode, udbetales der fortsat hjælp til den ægtefælle, der efter kommunens vurdering er tættest på arbejdsmarkedet, jf. lovens § 26, stk. 6.

Kommunen skal her udtrykkeligt vejlede begge ægtefæller om, at denne ”garantiydelse” ophører, hvis en af ægtefællerne på et senere tidspunkt opfylder lovens krav om 300 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 24 måneder.

Det vil sige, at hvis kun én af ægtefællerne genoptjener retten til kontanthjælp, bortfalder garantiydelsen, og der udbetales fortsat kun én kontanthjælp (til den ægtefælle, der opfylder 300 timers kravet).

Når hjælpen er bortfaldet og en ægtefælle opnår 300 timers arbejde

§ 7 Hvis en ægtefælle efter bortfald af hjælpen opnår mindst 300 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 24 måneder, og udbetalingen af hjælp derfor genoptages, skal kommunen så vidt muligt samtidig med genoptagelsen skriftligt oplyse ægtefællen om den ny beregnede bortfaldsdato, jf. § 4, stk. 2.

Kan der på genoptagelsestidspunktet ikke beregnes en ny bortfaldsdato, f.eks. fordi den pågældende er i ordinært deltidsarbejde, samtidig med at der udbetales supplerende hjælp, anvendes samme fremgangsmåde som ved udsendelse af varslingsbrev, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Ikrafttræden m.v.

§ 8. Bekendtgørelsen træder i kraft den xx 2006.

Stk. 2. Senest den 1. oktober 2006 skal kommunen have sendt varslingsbreve til ægtepar, der pr. denne dato har modtaget hjælp efter lovens § 11 i en sammenlagt periode på 18 måneder eller derover, og som pr. 1. april 2007 begge vil få hjælpen beregnet på grundlag af satserne i lovens § 25, stk. 1, nr. 1 eller 2, stk. 2 eller stk. 3. § 4, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.